

Szanowny Rodzicu,

Trzymasz w ręku tę broszurę, ponieważ najprawdopodobniej w tej chwili Twoja Rodzina przeżywa poważny kryzys, a Ty szukasz pomocy i wskazówek w jaki sposób sobie z tym poradzić i zrozumieć to, co Cię spotkało.

Niniejsza książeczka powstała z myślą o Tobie i Twoim dziecku. Mamy nadzieję, że zebrane w niej informacje pomogą Ci w tym trudnym dla Ciebie i przede wszystkim dla Twojego dziecka czasie oddzielenia, gdy nie możesz sprawować nad nim bezpośredniej opieki, zajmować się nim i przebywać z nim na co dzień. Naszym celem jest pokazanie, w jaki sposób w tym czasie możesz mimo wszystko uczestniczyć w jego życiu, pomóc mu i sobie w zrozumieniu sytuacji, w której się znaleźliście i podtrzymywać wzajemne relacje. Chcielibyśmy, żeby zebrane tu informacje umożliwiły Ci zrozumienie działań podejmowanych przez instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny oraz wskazały kierunek pracy nad zmianą sytuacji, która spowodowała oddzielenie dziecka od Ciebie, umożliwiły szybkie przezwycięzenie trudności i jego powrót pod Twoją opiekę.

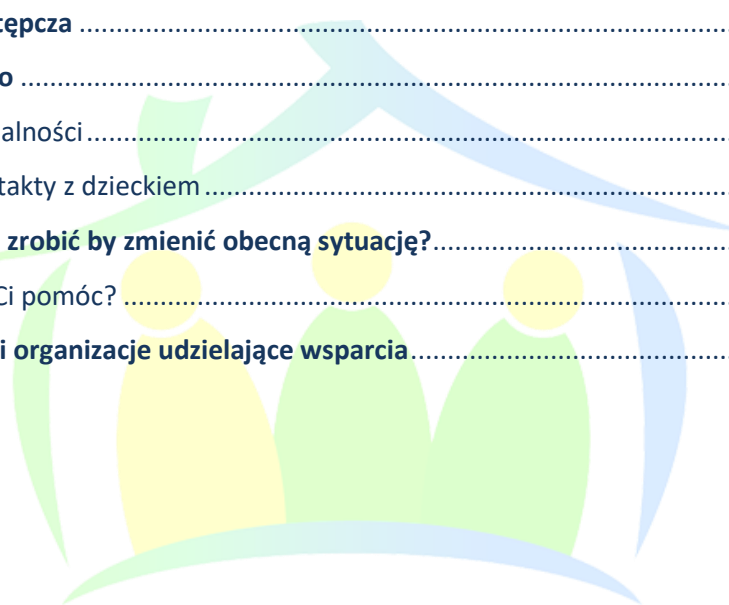
Publikacja stanowi kompendium wiedzy w tematyce funkcjonowania dziecka w pieczy zastępczej i powstała dzięki zaangażowaniu pracowników Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie. Jest oparta na ich wieloletnim doświadczeniu w zakresie współpracy z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, a także dobrych praktykach w zakresie powrotu dzieci pod opiekę rodziców.

To z pewnością bardzo trudny czas w Twoim życiu, ale warto żebyś pamiętał jak wiele zależy od Ciebie.

Dyrektor
Warszawskiego Centrum
Pomocy Rodzinie
wraz z Pracownikami

Spis treści

Rodzina	4
Dobro rodziny	6
Odpowiedzialność rodzicielska	8
Władza rodzicielska.....	12
Pieczą zastępczą	15
Ty i dziecko	21
Konflikt lojalności	24
Twoje kontakty z dzieckiem	27
Co możesz zrobić by zmienić obecną sytuację?	30
Kto może Ci pomóc?	32
Instytucje i organizacje udzielające wsparcia	34

RODZINA

Rodzina kojarzy się z domem. Wybudowanie domu, tak jak tworzenie rodziny, to dość skomplikowana sprawa. Dom powinien stać na solidnych fundamentach.

Materiał, z którego jest zbudowany musi być trwały, a wewnątrz najlepiej, kiedy jest ciepłe i przytulne, takie, które daje poczucie bezpieczeństwa.

Podobnie jest z rodziną.

Najlepiej, kiedy zbudowana jest na solidnych i bezpiecznych fundamentach, opartych na zaufaniu i bliskości, a potrzeby członków rodziny są zaspokajane.

Rodzina składa się z osób (żony – matki, męża – ojca, dziecka – brata/siostry, dziadków). Każdy jest jednostką, jednocześnie wszystkich łączą powiązania i zależności. Rodzina jako całość złożona jest z wielu osób, wszyscy członkowie rodziny mają swoje prawa i obowiązki oraz odrębne potrzeby.

CZY WIESZ, ŻE...

Rodzina to podstawowa grupa społeczna. Składa się z rodziców, ich dzieci (także adoptowanych) oraz krewnych rodziców (są dla siebie powinowatymi). Charakteryzuje się silnymi więzami emocjonalnymi i formalnymi istniejącymi pomiędzy jej członkami. Opiera się ona na dwóch rodzajach więzi: małżeńskich i rodzicielskich.

„W bezpiecznym domu rodzice są zawsze dostępni, fizycznie i psychicznie. Nikt nie jest źle traktowany”.

Jeffrey Young

Potrzeby

Potrzeby fizjologiczne

mamy poczucie, że są zrealizowane, kiedy mamy zaspokojony głód i pragnienie, mamy możliwość zadbania o swoją higienę

Potrzeba bezpieczeństwa

jej zaspokojenie wyraża się w poczuciu komfortu fizycznego i psychicznego. Czujemy się bezpiecznie, kiedy doświadczamy opieki ze strony bliskich

Potrzeba przynależności

jest zaspokojona, kiedy mamy poczucie, że jesteśmy wśród bliskich, czujemy się rozumiani i akceptowani

Potrzeba uznania

każdy z nas chce czuć się szanowany i mieć uznanie innych, zwłaszcza bliskich i ważnych osób. Zaspokojenie tej potrzeby pozwala rozwinąć poczucie własnej wartości oraz zaufania do samego siebie

Potrzeba samorealizacji

może być rozwijana, jeśli zaspokojone zostaną podstawowe potrzeby. Kiedy czujemy się wartościowymi osobami pragniemy się rozwijać i realizować swoje cele

DO PRZEMYŚLENIA

A jak jest w Twojej rodzinie, jak jest z Twoimi oczekiwaniami wobec ról poszczególnych jej członków? Czy udaje się Wam zaspokajać swoje potrzeby i być uważnym na potrzeby bliskich?

Dobro rodziny

Coraz częściej słyszymy o zjawisku dysfunkcyjności rodziny. Odnosi się ono do osłabienia więzi rodzinnych, utraty poczucia przynależności. W sytuacji kryzysu w rodzinie pojawia się niedobór psychicznego kontaktu dzieci z rodzicami. Rodzice, którzy na co dzień nie radzą sobie z obowiązkami, często mają niskie poczucie własnej wartości, w sytuacji kryzysu reagują złością. Zdarza się także, że sięgają po substancje zmieniające świadomość, stosują przemoc. Atmosfera domu rodzinnego kształtuje u dziecka poczucie własnej wartości i wartości moralnych.

W rodzinie, w której panuje kryzys, jej członkowie często odczuwają wrogość. Pojawia się ona wtedy, kiedy mamy poczucie, że nasze pragnienia i potrzeby nie są zaspokajane. Czujemy się wtedy rozgniewani. Niektórzy członkowie rodziny zachowują się agresywnie i ranią tych, którzy w ich przekonaniu stają im na drodze. Rozczarowanie i gniew może prowadzić do przemocy.

CZY WIESZ, ŻE...

Państwo, prowadząc politykę społeczną i gospodarczą, uwzględnia dobro rodziny. Oznacza to, że rodzina jest objęta wsparciem i może liczyć na pomoc np. rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Konstytucja przewiduje ochronę macierzyństwa, ochronę dziecka w rodzinie i poszczególnych jej członków.

DO PRZEMYŚLENIA

To co łączy ludzi, to wzajemny szacunek do siebie, szacunek dla innego człowieka i jego potrzeb. Jeśli członkowie rodziny okazują sobie szacunek i z szacunkiem komunikują się nawzajem, ich relacje są znacznie bardziej stabilne, a konflikty są rozwiązywane w łatwiejszy i bardziej satysfakcjonujący dla poszczególnych członków rodziny sposób.

Wychowywanie dziecka:

To kształtowanie jego osobowości, tego jak postrzega siebie i otaczający je świat. Rodzic odpowiada za budowanie postawy moralnej swojego dziecka, emocji i jego systemu wartości. To w rodzinie uczymy się życia w społeczeństwie, w grupie, bycia uważnym na potrzeby własne i innych. W rodzinie kształtuje się poczucie obowiązku i odpowiedzialności (jakim będę człowiekiem, mężem, żoną, uczniem, pracownikiem...).

Rodzic wychowuje dziecko poprzez:

- oddziaływania fizyczne, takie jak dbałość o życie i zdrowie, o to, czy jest adekwatnie ubrane, ma wygospodarowaną dla siebie przestrzeń w domu, ma jedzenie i picie, zapewnioną realizację obowiązku szkolnego i wynikające z niego potrzeby,
- oddziaływania psychiczne, które odnoszą się do nauki wartości moralnych, norm i zasad społecznych, kształtowania jego postawy, nawyków i umiejętności.

Kierowanie dzieckiem:

Dotyczy decyzji podejmowanych w imieniu i zgodnie z dobrem dziecka – dotyczących np. zmiany imienia, nazwiska, określania miejsca pobytu, sposobu leczenia, wyboru kierunku edukacji, wyjazdów za granicę.

Pamiętaj, że rodzice powinni sprawować pieczę nad dzieckiem z należytą starannością i zaangażowaniem. Władza rodzicielska jest swojego rodzaju przywilejem człowieka. Wynika z niej szereg praw i obowiązków.

Odpowiedzialność rodzicielska

Odpowiedzialność rodzicielska wiąże się z „utrzymaniem równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami rodziców a dobrem dziecka”.

Odpowiedzialność rodzicielska jest ściśle związana z prawidłowym reagowaniem na potrzeby dziecka – postawą troski o dziecko.

W 1991 r. Polska podpisała **Konwencję o Prawach Dziecka**, którą często nazywa się małą światową konstytucją praw dzieci. Prawa dziecka w prawodawstwie polskim zawarte są również w **Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym**, **Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**, **Kodeksie Cywilnym**, **Ustawie o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich**, **Ustawie o Systemie Oświaty**.

Najważniejsze prawa dziecka:

- dziecko nie jest niczyją własnością, wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej,
- dziecku należy się poszanowanie jego godności, ma prawo do życia i rozwoju,
- najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka jest rodzina,
- prawo do życia bez przemocy i poniżania (oznacza, że bicie, znęcanie, zaniedbanie poniżające traktowanie, wyzywanie dziecka są niedopuszczalne i karalne),
- rodzice mają obowiązek wychowywania swoich dzieci w sposób odpowiedzialny i ich niezaniechania.
- dziecko ma prawo do nauki, wolności sumienia i wypowiedzi oraz prywatności,

- rodzice mają obowiązek poświęcać czas i uwagę swoim dzieciom tak, aby wzrastały w poczuciu przynależności, bliskości i miłości. Dobro dziecka wymaga od rodziców osobistego oddziaływania na dziecko, służenia pomocą i radą, sprawiedliwego traktowania, osobistej opieki i nadzoru,

- Państwo ma obowiązek wspierania rodziny, a nie wyręczania w jej funkcjach,
- rodzice mają prawo do wychowywania i edukacji dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami moralnymi i religijnymi, biorąc pod uwagę dobro i dojrzałość dziecka (również jego przekonania i prawa),
- granicę władzy rodzicielskiej wyznacza dobro dziecka.

CZY WIESZ, ŻE...

Konstytucja RP dopuszcza możliwość ingerowania w sferę władzy rodzicielskiej (art. 48 ust. 2), także Konwencja o Prawach Dziecka (art. 9 ust. 1) dopuszcza możliwość wglądu w sytuację rodzinną i podejmowania interwencji, kiedy dobro dziecka wydaje się być zagrożone. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest odseparowanie dziecka od rodziny.

Konieczność ingerencji państwa w sferę uprawnień rodziców jest zawsze poparta wnikliwą obserwacją sytuacji dziecka i jego rodziny.

DO PRZEMYŚLENIA

Dziecko jest pod opieką rodziców od dnia urodzenia i pozostaje do swojej pełnoletności. Bez pomocy rodziców - dorosłych nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować i w pełni odpowiedzialnie decydować o sobie.

Pomyśl o swojej rodzinie i o tym, jakimi wartościami się kierujecie, jak w Twojej rodzinie wykonywana jest władza rodzicielska?

Rodzina jest podłożem, na którym rozwija się człowiek, to w rodzinie rodzice są odpowiedzialni za rozwój dziecka – człowieka.

Przyczyny interwencyjnego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej wynikają z troski służb do tego powołanych o dobro i życie dziecka.

Konwencja o prawach dziecka określa przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Są to sytuacje, gdy:

➤ dziecko zostało pozbawione opieki rodziców z przyczyn takich jak śmierć, przewlekła choroba uniemożliwiająca opiekę, kara pozbawienia wolności, postanowienie sądu o ograniczeniu władzy z powodu demoralizacji małoletniego,

- dziecko doświadcza przemocy fizycznej i psychicznej,
- rodzice w niewłaściwy sposób sprawują pieczę nad dzieckiem tj. gdy rodzice nie wywiązują się należycie z zadań względem dziecka (dziecko jest zaniedbywane, jest świadkiem np. nadużywania alkoholu przez rodzica, jest bite i poniżane).

CZY WIESZ, ŻE...

Wiele dzieci jest wychowywanych przez osoby inne niż te, które je urodziły. Są to rodziny, w których rodzice się rozstali lub takie, w których rodzice od początku nie stanowili pary, a dziecko mieszka tylko z jednym z nich i np. nowym partnerem rodzica. Zdarza się, że rodzice z różnych przyczyn nie mogą, a nawet czasem nie chcą zajmować się swoim dzieckiem i wówczas zamieszkuje ono u dziadków, dalszej rodziny lub u zupełnie obcych dla siebie osób.

DO PRZEMYŚLENIA

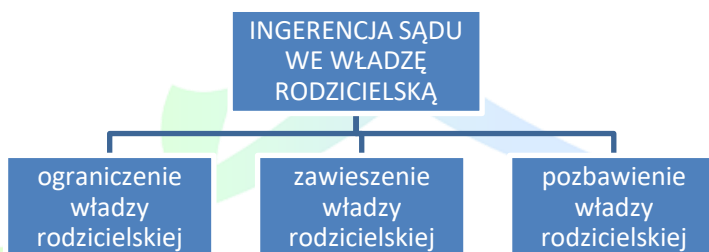
Jak już zaobserwowałeś bycie rodzicem wiąże się z odpowiedzialnością. Wybudowanie domu wymaga pewnej wiedzy i umiejętności, tak jak budowanie rodziny. Bycie rodzicem wiąże się z umiejętnościami bycia w relacji z drugim człowiekiem.

A co jeśli nigdy nie mieliśmy możliwości pozytywnego doświadczenia takiej bliskości? Może Twoja historia to historia dziecka, które samo doświadczyło trudnych sytuacji. Wzrastało w rodzinie, w której konflikty rozwiązywane były w sposób agresywny, były nacechowane pretensjami. Wtedy budowanie rodziny może być jak „budowanie domu na wulkanie”. Co w Twoim życiu jest fundamentem? Pomyśl o tym, co musisz zrobić i czego pragniesz dla swojej rodziny. Masz do wyboru wiele rozwiązań i możliwości...

Władza rodzicielska

Władza rodzicielska to prawa i obowiązki, jakie masz wobec swojego dziecka m. in. opieka nad nim, dbanie o jego prawidłowy rozwój emocjonalny, fizyczny, reprezentowanie go i zarządzanie jego majątkiem. Władza rodzicielska nabywana jest przez Ciebie i drugiego rodzica w chwili urodzenia dziecka. Jest sprawowana równocześnie, jeśli dziecko pozostaje pod Waszą wspólną opieką. Dlatego o istotnych sprawach macie obowiązek zawsze decydować wspólnie.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej (art. 109 KRIO)

Sąd może ograniczyć Ci władzę rodzicielską, w sytuacji gdy w jego ocenie zagrożone jest dobro dziecka tzn. *jego rozwój fizyczny, psychiczny, jego zdrowie, odpowiednie kształcenie i wychowanie*, a jej ograniczenie może polegać na:

- zobowiązaniu Cię oraz Twojego dziecka do określonego postępowania, np. w szczególności do pracy z asystentem rodziny, skierowaniu Cię do specjalisty zajmującego się terapią, poradnictwem lub świadczącego inną stosowną pomoc,
- poddaniu wykonywania przez Ciebie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego,
- skierowaniu Twojego dziecka do organizacji lub instytucji, która przygotowuje je do wykonywania zawodu (np. Ochotniczego Hufca Pracy) albo do innej placówki, która będzie sprawowała nad nim częściową opiekę (np. świetlicy środowiskowej),
- zarządzeniu o umieszczeniu Twojego dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub w pieczy instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo-wychowawczej), ale tylko wtedy, gdy dotychczasowe formy ingerencji sądu nie przyniosły oczekiwanego rezultatu lub w sytuacji, kiedy zagrożone jest zdrowie lub życie dziecka.

W sytuacji, gdy sąd ograniczył Ci władzę rodzicielską przez umieszczenie Twojego dziecka w pieczy zastępczej, **nadal jesteś uprawniony** do decydowania o istotnych dla niego sprawach np. wyrażenia zgody na leczenie lub przeprowadzenie zabiegu, złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, złożenia wniosku o wydanie paszportu czy dowodu osobistego, zwrócenia się do sądu o wyrażenie zgody na odrzucenie w jego imieniu spadku. Jednocześnie nadal **masz wobec dziecka obowiązki** np. podtrzymywania z dzieckiem relacji, realizowania obowiązku alimentacyjnego oraz ponoszenia miesięcznej opłaty za jego pobyt w pieczy zastępczej. Opłatę ponosisz od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej i odpowiadasz za nią razem z drugim rodzicem.

CZY WIESZ, ŻE...

Jeżeli masz ograniczoną władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, a przyczyna jej ograniczenia ustanie, sąd może orzec jej przywrócenie. Dążąc do tego wskaż, co zrobisz, by zmienić swoją trudną sytuację i jakie w związku z tym pozytywne zmiany zaszły w Twoim życiu. Im szybciej podejmiesz konkretne i konstruktywne działania, tym szybciej Twoje dziecko będzie miało szansę znowu być pod Twoją opieką.

CZY WIESZ, ŻE...

Możesz ubiegać się o odstąpienie od naliczenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej lub jej umorzenie. W tym celu zgłoś się do Działu Świadczeń Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie.

Zawieszenie władzy rodzicielskiej (art. 110 KRIO)

Sąd może orzec zawieszenie władzy rodzicielskiej, w sytuacji gdy występuje czasowa przeszkoda w jej wykonywaniu (np. Twoja choroba, tymczasowa praca za granicą, pobyt w zakładzie karnym) i ustanowić na ten czas opiekuna prawnego dla dziecka. Sąd uchyli zawieszenie, gdy jego przyczyna ustąpi.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 KRIO)

Jeżeli nie możesz wykonywać władzy rodzicielskiej **z powodu trwałej przeszkody** (np. wieloletniej kary pozbawienia wolności, wyjazdu za granicę na stałe i braku zainteresowania pozostawionym w kraju dzieckiem, czy też

choroby nierokującej wyleczenia), albo **jeżeli jej nadużywasz** (np. stosujesz przemoc wobec dziecka, zmuszasz je do nieodpowiedniej pracy, czy nakłaniasz do popełnienia przestępstwa) lub **w sposób rażąco zaniedbujesz swoje obowiązki** względem dziecka (np. nadużywasz alkoholu, środków psychoaktywnych, uchylasz się od świadczeń alimentacyjnych, nie interesujesz się nim), **sąd może pozbawić Cię władzy rodzicielskiej**. Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być orzeczone w stosunku do jednego lub obojga rodziców.

Sąd może pozbawić Cię władzy rodzicielskiej, jeżeli mimo udzielonej Ci pomocy nie ustały przyczyny umieszczenia Twojego dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzic pozbawiony władzy rodzicielskiej nie ma prawa do:

- decydowania o sprawach związanych z dzieckiem,
- reprezentowania dziecka,

DO PRZEMYŚLENIA

Sąd wydał postanowienie o umieszczeniu Twojego dziecka w pieczy zastępczej. Jest to dla Ciebie i Twojego dziecka bardzo trudna sytuacja. Spróbuj zastanowić się, co mogłeś zrobić inaczej, by do tego nie doszło. Pomyśl, jakie możesz podjąć działania teraz, by poprawić sytuację swojej rodziny i przejąć opiekę nad dzieckiem. Zastanów się do kogo możesz zwrócić się o pomoc.

- zarządzania jego majątkiem.

CZY WIESZ, ŻE...

Ograniczenie, pozbawienie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej nie pozbawia Cię prawa do kontaktów z dzieckiem, nie zwalnia Cię z obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka oraz ponoszenia opłaty związanej z jego pobytem w pieczy zastępczej. Dziecko zachowuje także prawo do dziedziczenia ustawowego po Tobie, a Ty po dziecku.

PIECZA ZASTĘPCZA

Pieczna zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Ma ona charakter czasowy.

W pieczy zastępczej umieszcza się dzieci w trybie interwencyjnym lub dzieci, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej albo, gdy została im ona ograniczona.

Zgodnie z polskimi przepisami sąd może zdecydować o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej: rodzinnej lub instytucjonalnej. To do jakiej formy pieczy zastępczej zostanie skierowane dziecko zależy od jego wieku, stanu zdrowia i sytuacji osobistej.

Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- rodziny zastępczej spokrewnionej,
- rodziny zastępczej niezawodowej,
- rodziny zastępczej zawodowej w tym specjalistycznej i pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- rodzinnego domu dziecka.

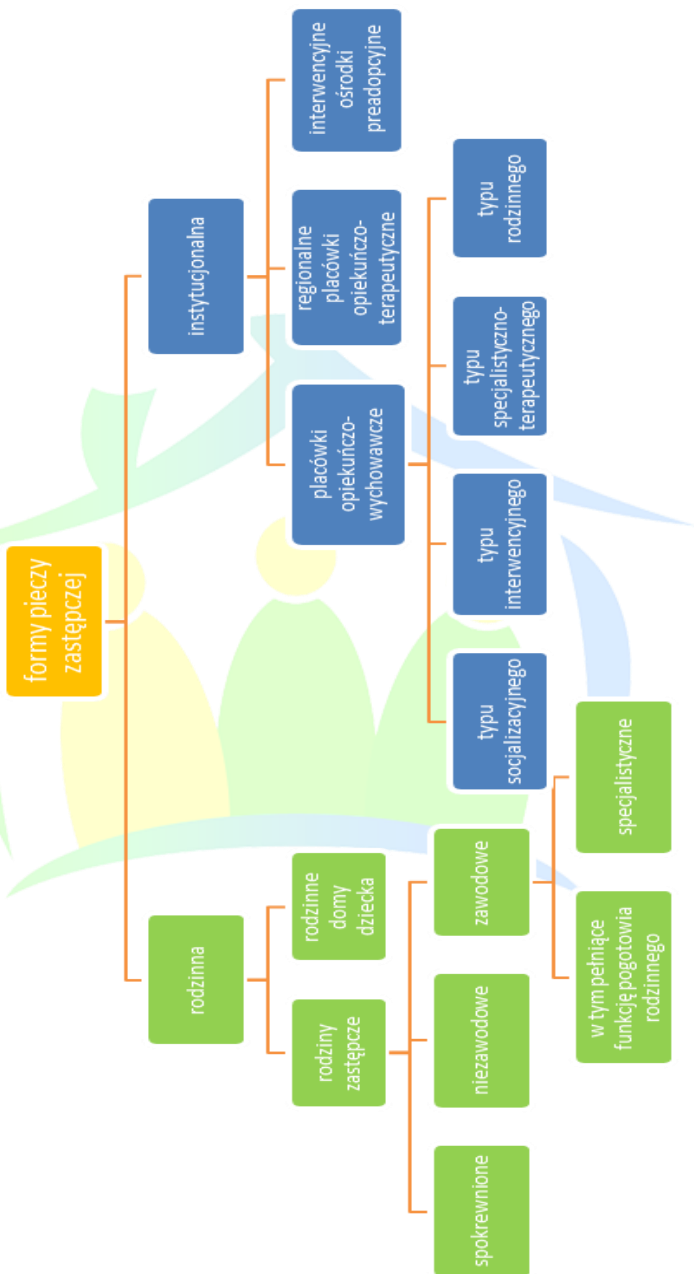
Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego (pogotowie opiekuńcze), specjalistyczno-terapeutycznego (sprawuje opiekę nad dziećmi o indywidualnych potrzebach), socjalizacyjnego (domy dziecka) i rodzinnego,
- regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej,
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

CZY WIESZ, ŻE...

Na terenie Warszawy to Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie jest instytucją, która koordynuje działania w zakresie bezpiecznego znalezienia rodziny lub placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci, które czasowo nie mogą wychowywać się w swoich rodzinnych domach.

Formy pieczy zastępczej

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej to osoba zatrudniona przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (w Warszawie to Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie). Do jego zadań należy m.in.:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- uczestniczenie w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Prawdopodobnie to z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w pierwszej kolejności nawiądziesz kontakt w sytuacji, kiedy Twoje dziecko zostanie umieszczone w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzina zastępcza ma za zadanie zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokojenie potrzeb dziecka: emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych, religijnych. Dbą również o jego zdrowie i edukację, rozwijają jego zdolności oraz zainteresowania. Umożliwiają kontakt dziecka z Tobą w zależności od jego potrzeb i pod warunkiem, że sąd tych kontaktów nie zakazał.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną – tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim spokrewniona z dzieckiem, czyli dziadkowie lub rodzeństwo dziecka.

Rodzinę zastępczą niezawodową – tworzą małżonkowie lub osoba niebędąca w związku małżeńskim, np. ciotka, wujek lub osoby obce dla dziecka.

Rodzinę zastępczą zawodową – tworzą małżonkowie lub osoba niebędąca w związku małżeńskim, mający zwykle kilkuletnie doświadczenie w pełnieniu funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Są to osoby obce dla dziecka, które otrzymują wynagrodzenie za wykonywaną pracę na podstawie umowy.

Rodzinny dom dziecka – może prowadzić osoba, która zdobyła doświadczenie w sprawowaniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Rodzina pomocowa – może być nią inna rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka, albo osoby, które ukończyły szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Osoby te przejmują opiekę nad Twoim dzieckiem np. w sytuacji, kiedy rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka przebywa na urlopie.

CZY WIESZ, ŻE...

Osoby te zanim przejmą opiekę nad Twoim dzieckiem zobowiązane są do uczestnictwa w procesie kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W tym czasie sprawdzane są ich warunki mieszkaniowe, finansowe, stan zdrowia, predyspozycje i motywacja do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Kolejnym etapem jest ukończenie szkolenia, po którym Komisja Kwalifikacyjna podejmuje decyzję, czy osoby te będą mogły pełnić funkcję rodziny zastępczej. Ponadto rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka są zobowiązani co dwa lata przedstawiać zaświadczenie o stanie zdrowia oraz poddać się badaniom psychologicznym, na podstawie których psycholog wydaje opinię o ich predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Osoby te uczestniczą również w wielu szkoleniach i warsztatach, które doskonalą ich umiejętności w opiece i wychowaniu dzieci.

CZY WIESZ, ŻE...

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka jest powierzane osobom o nienagannej opinii, wobec których nie toczyło się postępowanie związane z nieprawidłowym sprawowaniem władzy rodzicielskiej, którzy nie uchylają się od zobowiązań alimentacyjnych. Osoby te, dają gwarancję prawidłowej opieki nad dzieckiem poprzez zabezpieczenie wszystkich jego potrzeb: bytowych, emocjonalnych, edukacyjnych, zdrowotnych oraz dbają o rozwijanie zainteresowań i organizują mu czas wolny.

KILKA SŁÓW OD RODZINY ZASTĘPCZEJ ZAWODOWEJ:

Kiedy dziecko trafia do naszej rodziny, oprócz podstawowych rzeczy, takich jak: ubrania, jedzenie, najważniejsze jest, aby podarować mu troskę, uwagę, czas, swoją obecność, bliskość a przede wszystkim bezpieczeństwo.

Pamiętaj, że dobre relacje z osobami sprawującymi opiekę nad Twoim dzieckiem, pomagają mu w radzeniu sobie z rozłąką, budują prawidłową więź zarówno z Tobą jak i rodziną zastępczą. Dziecko bardzo łatwo wyczuwa, jakie relacje Was łączą.

Jako rodzic masz prawo do uczestniczenia w życiu dziecka tj. kontaktu ze szkołą, placówkami ochrony zdrowia, udziału w **posiedzeniach, a w placówkach w opiekuńczo-wychowawczych w zespołach w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej**, podczas których omawiane są kwestie związane z sytuacją rodzinną, szkolną i zdrowotną dziecka. To podczas tego spotkania podejmowane są ustalenia dotyczące dalszych działań podejmowanych na rzecz dziecka i rodziny. Jego uczestnicy oceniają, czy zasadny jest dalszy pobyt Twojego dziecka w pieczy zastępczej, czy możliwy jest jego powrót pod Twoją opiekę, czy też podejmują decyzję o wystąpieniu do sądu z wnioskiem o uregulowanie jego sytuacji prawnej w przypadku braku perspektyw na przejęcie przez Ciebie opieki nad dzieckiem.

Pamiętaj, że Twój udział w posiedzeniach jest bardzo istotny.

Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z ośrodkiem pomocy społecznej, szkołą lub przedszkolem, do którego uczęszcza Twoje dziecko, kuratorem sądowym oraz osobami zaangażowanymi w pracę z dzieckiem i rodziną. Informuje co najmniej jeden raz na 6 miesięcy właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. **W treści pisma zawiera również informację o podejmowanych przez Ciebie działaniach na rzecz powrotu dziecka pod Twoją opiekę**, dlatego tak ważna jest Twoja współpraca z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym

Pamiętaj, że po 18 miesiącach od umieszczenia Twojego dziecka w pieczy zastępczej, jeśli nie ustał powód odseparowania dziecka od Ciebie, z urzędu będzie wszczęte postępowanie o uregulowanie jego sytuacji prawnej.

ośrodka pomocy społecznej oddelegowanym do współpracy z rodzicami dzieci

CZY WIESZ, ŻE...

Twoje dziecko podczas pobytu w pieczy zastępczej ma zaspokojone wszystkie potrzeby. Opiekunowie zastępczy i pracownicy placówek intensywnie wspierają jego rozwój i realizują zalecenia specjalistów, dlatego ważne jest, abyś przekazał koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej/pracownikowi placówki, w której przebywa Twoje dziecko wszystkie ważne dokumenty: książeczkę zdrowia, ewentualne wypisy ze szpitala, czy opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Osoby sprawujące opiekę nad Twoim dzieckiem będą kontynuowały działania, które dotychczas podejmowałeś np. dopilnują, aby w umówionym przez Ciebie terminie dziecko odbyło wizytę u specjalisty. Pamiętaj, że możesz być obecny przy wizytach lekarskich czy konsultacjach psychologicznych Twojego syna/córki.

Twoje dziecko, po umieszczeniu w pieczy zastępczej, będzie miało przeprowadzone badanie psychologiczne. Celem badania jest ocena funkcjonowania intelektualnego, emocjonalnego, społecznego dziecka oraz przygotowanie wskazówek dla dorosłych do dalszego wspierania i stymulowania jego rozwoju (psycholog przygotowuje pisemną informację o wynikach badań). Ty, jako rodzic, masz możliwość zapoznania się z opinią psychologiczną dziecka.

umieszczonych w pieczy zastępczej.

TY I DZIECKO

Bardzo możliwe, że w obecnej nowej sytuacji, gdy Twoje dziecko mieszka poza rodziną, doświadczasz wielu uczuć. Bardzo możliwe, że Twoje dziecko doświadcza tych samych uczuć, tylko inaczej je interpretuje.

Ty	Uczucie	Twoje dziecko
Jesteś wściekły, że służby ingerowały w życie Twojej rodziny. Czujesz, że inni decydują za Ciebie, co jest dobre a co złe.	ZŁOŚĆ	Czuje się niesprawiedliwie potraktowane, że przez dorosłych musi zmienić cały swój dotychczasowy świat. Często czuje też złość na to, że rodzic nie potrafił się nim zaopiekować tak, żeby „było dobrze”.
Nie spodziewałeś się, że ostatnia sytuacja/Twój problem spowoduje, że dziecko zamieszka poza domem.	ZASKOCZENIE	Nie spodziewało się, że będzie mieszkało poza domem. Nie wie, kiedy Cię znowu zobaczy. Nie wie, czy pójdzie kolejnego dnia do przedszkola/szkoły.
Odczuwasz, że w domu zrobiło się dziwnie pusto i cicho.	SMUTEK	Smutno mu, że jesteś teraz sama/sam. Martwi się, że nigdy nic nie zmienisz i na zawsze będzie mieszkał poza rodziną.
Nie wiesz z kim rozmawiać i co robić, aby syn/ córka znów był z Tobą.	ZAGUBIENIE	Nie wie kim są Ci nowi dorośli wokół niego. Musi minąć kilka dni, zanim odnajdzie się w nowym miejscu. Czasem w nocy

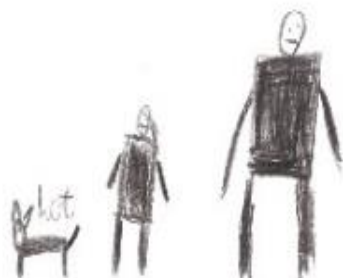
		budzi się i nie wie, gdzie jest.
Często myślisz o dziecku. Czujesz, że nikt Cię nie rozumie. Znajomi mówią o tym, co się wydarzyło, ale wiesz, że nikt nie zrobi nic za Ciebie.	OSAMOTNIENIE	Często myśli o Tobie. Czuje, że problem (alkohol/narkotyki itp.) odebrał mu rodzica. Czasem brakuje mu kontaktu z psem, który został w domu oraz zabaw z kolegą z bloku/przedszkola/szkoły.
Czujesz, że to wszystko jest takie skomplikowane.	BEZSILNOŚĆ	Chciałoby umieć zrobić coś, aby „naprawić” rodzica, ale to się nie udaje. Początkowo czuje, że nie ma na nic wpływu.
Nie wiesz, czy sobie poradzisz. Nie wiesz, czy Twoje dziecko ma dobrą opiekę.	NIEPOKÓJ	Twoje dziecko zastanawia się, czy jesteś bezpieczny i czeka, co teraz zrobisz. Pragnie, abyś był zdrowym, dobrze opiekującym się nim rodzicem.
Brakuje Ci uśmiechu, spojrzeń, przytulenia Twojego dziecka.	TĘSKNOTA	Twoje dziecko wspomina chwile w domu. Te dobre i te złe. Czasami zaczyna o tym opowiadać opiekunom.
Czujesz, że zawiodłeś jako rodzic. Żałujesz teraz, że nie pojechałeś na terapię/nie zgłosiłeś się na spotkanie do OPS czy na rozmowę u kuratora.	POCZUCIE WINY	Twoje dziecko czuje, że rodzic jest nieszczęśliwy. Zwykle obwinia za to siebie. To je dodatkowo przygnębia.

DO PRZEMYŚLENIA

Wyobraź sobie, że masz tyle lat co Twoje dziecko i niespodziewanie zamieszkałeś w nowym miejscu. Nikogo nie znasz i nie wiesz, co dzieje się z rodzicami. Co czujesz, jak to sobie wyobrażasz?

CZY WIESZ, ŻE...

Dzieci często, aby poradzić sobie z uczuciami robią rysunki. Czasami w zabawach pokazują swoje emocje. Rzadziej o nich mówią.

Autor: Olek, lat 6

Autor: Ania, lat 8

DO PRZEMYŚLENIA

Uczucia mają moc. W złości jest energia do działania, tęsknota może podtrzymać motywację do dobrych zmian w Twoim życiu. Uczucia nie są złe. Ważne co z nimi robisz. Rozmawiaj o nich, planuj, co chcesz osiągnąć i działaj.

Konflikt lojalności

Myśląc o dziecku, które przebywa w rodzinie zastępczej warto zwrócić uwagę na problem **konfliktu lojalności**.

Konflikt lojalności – sprzeczne komunikaty

Dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej nie mieszka ze swoimi wszystkimi bliskimi pod jednym dachem – zwłaszcza z rodzicami. Pomimo tej sytuacji członkowie rodziny są ze sobą powiązani, każdy z nich jest ważny dla Twojego dziecka i ma prawo głosu w sprawach rodzinnych. Problem często pojawia się wtedy, kiedy nie znajdujecie czasu na wspólną rozmowę, gdy

między Wami dochodzi do konfliktów, a może nawet jesteście dla siebie wrogami.

Wszyscy dorośli opiekujący się dzieckiem więc też i Ty, są za nie odpowiedzialni. Czy możesz sobie wyobrazić, jak czuje się dziecko w sytuacji, gdy każdy dorosły prosi je o coś innego. Co ma zrobić dziecko z dwoma sprzecznymi komunikatami. Dlatego tak bardzo **ważne jest, aby dla dobra dziecka Twoje kontakty z nim odbywały się w sposób przemyślany, w porozumieniu z osobami, które obecnie się nim zajmują.**

Konflikt lojalności – czy mogę kochać?

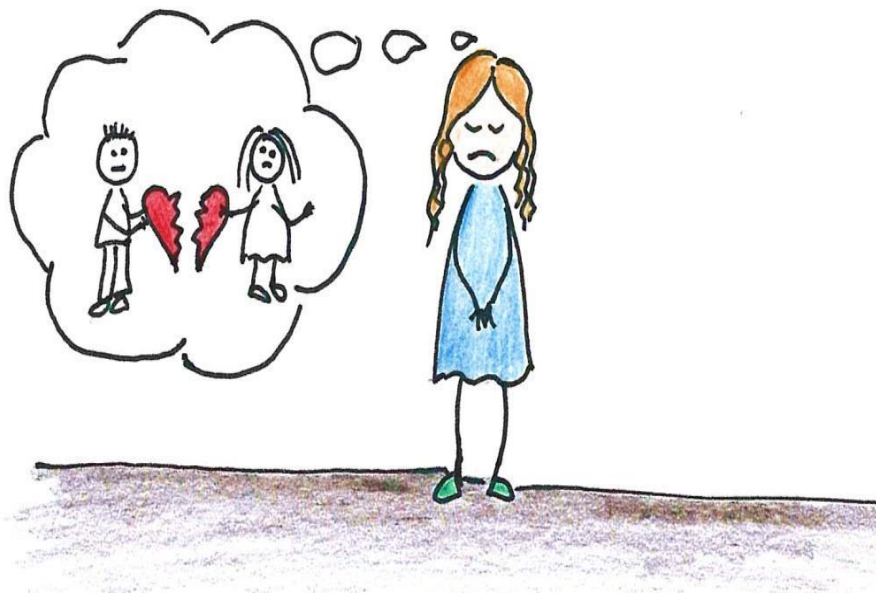
Myślę, że tak jak dla Ciebie, tak też i dla Twojego dziecka sytuacja, kiedy zostało ono umieszczone w pieczy zastępczej, to trudny okres w życiu. Często jest tak, że mimo trudnych relacji z rodzicami, dzieci nadal ich kochają, a na pewno pragną miłości rodziców i chciałyby, aby ich rodzina była zdrowa i bezpieczna.

W pieczy zastępczej dziecko ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa. Opiekunowie wspierają dziecko i troszczą się o nie, to ich zadanie. Powoduje to, że czując się bezpiecznie, dziecko zaczyna rozwijać pozytywne uczucia do opiekuna, co niekiedy może stać się dla niego dylematem – czy mogę kochać rodziców i jednocześnie kochać moich nowych opiekunów?

W takiej sytuacji, kiedy macie obawy Ty (Czy moje dziecko jeszcze mnie kocha?) i dziecko (Czy mogę pokochać moich opiekunów, czy rodzice będą źli z tego powodu?), warto porozmawiać z psychologiem, który wyjaśni całą sytuację. Często dorośli nieświadomie wymagają od dziecka, by zrozumiał sytuację, z którą oni sami sobie nie radzą. Ponieważ dla dzieci jest to sytuacja trudna, często reagują złym zachowaniem, chorobą, smutkiem i wycofaniem. Rodzina tego chłopca skorzystała z pomocy terapeuty, który wyjaśnił im sytuację dziecka i pomógł w zbudowaniu pozytywnej komunikacji.

DO PRZEMYŚLENIA

Dla Twojego dziecka bardzo ważne jest, aby czuło się bezpieczne i kochane. Fakt, że przywiązuje się do opiekunów świadczy o tym, jak bardzo potrzebuje bliskości. Ty nadal możesz ją tworzyć z dzieckiem i starać się odbudować swoją rodzinę. Rodzina zastępcza może w tym czasie być Waszym sprzymierzeńcem w dążeniu do celu.

KILKA SŁÓW OD PSYCHOLOGA:

Pamiętam kilkuletniego chłopca, który miał problem z wyrażaniem złości. Często w szkole reagował agresją, kiedy nauczyciel przekazywał zadanie do wykonania. W domu bywał na przemian smutny i wycofany lub zły i zagniewany. Babcia mówiła, że „wybucha złością z byle powodu”, nie ufa jej, nie chce rozmawiać i mówić o sobie. Po kilku spotkaniach z chłopcem okazało się, że jest bardzo zły na dorosłych i czuje się oszukiwany. Bardzo tęskni za swoimi rodzicami, ale oni nie odwiedzają go tak często, jakby tego chciał lub przychodzą niezapowiedziani np. kiedy on ma dużo lekcji i stresuje się sprawdzianem. Babcia prosi go, by wyszedł z nimi na spacer, a jednocześnie już w przedpokoju bardzo na nich krzyczy i wszyscy są dla siebie niemili. Chłopiec obawia się powiedzieć rodzicom, że ma sprawdzian i chce się przygotować do niego. Obawia się, że jeżeli powie, co czuje oni już nigdy go nie odwiedzą, bo uznają, że jest niewdzięczny i ich nie kocha. Jest również zły na babcię, kiedy ona zawsze krzyczy na rodziców i mówi, „żeby się wynosili i nigdy nie wracali”. Chłopiec nie wie, jak porozmawiać z bliskimi, jest przepełniony złością, nie wie, jak zaplanować czas, jak będzie wyglądał jego dzień. Babcia nie potrafi wyjaśnić chłopcu, co się dzieje i mówi mu, że rodzice są zapracowani i sobie nie radzą.

Twoje kontakty z dzieckiem

Gdy Twoje dziecko przebywa w pieczy zastępczej, Twoje kontakty z dzieckiem nie są tak swobodne jak dotychczas. Kontakty z dzieckiem planuje się kierując dobrem dziecka i możliwościami organizacyjnymi rodziny/placówki. O ile sąd nie ingerował w to, jak mają być ustalone kontakty, będą się one odbywały po uzgodnieniach z:

- aktualnymi bezpośrednimi opiekunami dziecka,
- koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (jeśli dziecko jest w rodzinie zastępczej),
- kadrą placówki (jeśli dziecko jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej).

Masz prawo do utrzymywania kontaktów z dzieckiem (o ile sąd ich nie zakazał). Mogą one być:

- bezpośrednio (spotkania),
- pośrednio (telefony do dziecka, listy, wiadomości na portalach społecznościowych).

CZY WIESZ, ŻE...

Aby ustalić zasady kontaktów konieczne jest, abyś porozmawiał z opiekunem zastępczym/pracownikiem placówki i ustalił częstotliwość i formę kontaktów odpowiadających Tobie i opiekunom. Jeśli dziecko jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustal zakres kontaktów z dzieckiem w porozumieniu z kadrą placówki. We współpracy z ww. osobami omów szczegóły (dni, godziny) spotkań.

Jeśli Twoje dziecko przebywa w placówce opiekuńczo-wychowawczej spotkania z dzieckiem będą odbywały się na jej terenie. Na spotkania z dzieckiem poza terenem placówki musisz mieć zgodę sądu.

Jeśli Twoje dziecko przebywa w rodzinnej pieczy zastępczej, Twoje spotkania mogą odbywać się w przygotowanym do tego pokoju spotkań na terenie Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie (wymaga to ustalenia z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej). Za zgodą opiekuna zastępczego spotkania z dzieckiem mogą odbywać się np. na podwórku, placu zabaw,

podczas spacerów lub wizyty w ZOO. Aby dziecko mogło odwiedzić Cię w domu, konieczna będzie zgoda sądu. Możesz utrzymywać z dzieckiem kontakt telefoniczny (o ile wiek dziecka i jego stan psychiczny nie jest przeciwskazaniem). Staraj się dzwonić w ustalone dni i o ustalonych z opiekunem zastępczym/ wychowawcą z placówki godzinach. Wtedy jest możliwość zapewnienia dobrych warunków do rozmowy z dzieckiem, które oczekuje na kontakt z Twojej strony.

Pamiętaj, że Twoim prawem i obowiązkiem jako rodzica jest uczestniczenie w wizytach lekarskich wraz z dzieckiem. Opiekun zastępczy oraz placówka będą organizować niezbędne badania i konsultacje lekarskie. Możesz wraz z nim wspierać dziecko podczas tych wizyt (o ich terminy pytaj opiekuna zastępczego albo pracownika placówki). Twoja obecność u specjalisty da Ci bezpośrednią wiedzę o stanie zdrowia dziecka i stworzy Ci możliwość dopytania lekarza o interesujące Cię sprawy. Możesz być obecny także przy wizytach dziecka w poradni psychologiczno-pedagogicznej czy diagnozie w WCPR (czasem jest możliwa Twoja obecność podczas badania psychologicznego, ale może się zdarzyć tak, że będziesz oczekiwał na dziecko na korytarzu). **Jeśli coś Cię zaniepokoi lub zainteresuje – pytaj!**

CZY WIESZ, ŻE...

Dla dziecka bardzo ważne jest, abyś realizował kontakty w ustalony, systematyczny i przewidywalny sposób. Pamiętaj, że ważne jest, abyś się nie spóźniał, nie odwoływał spotkań, nie przychodził bez uprzedzenia z innymi osobami. Najlepiej dla dziecka, aby te spotkania były stałym elementem w jego życiu, żeby czuło, że Ci zależy na nim i że się starasz dla niego.

Dla wielu rodziców spotkanie z dzieckiem wydaje się dobrą okazją do podarowania mu słodyczy. Miej na uwadze to, że Twoje dziecko, przebywając w pieczy zastępczej, jada regularnie posiłki. Może być tak, że zje przyniesione przez Ciebie smakołyki z apetytem, ale zaszkodzą mu one w drodze powrotnej do domu albo spowodują, że nie będzie chciało jeść innych zdrowych rzeczy tego dnia. Zanim przyniesiesz coś dla dziecka, ustal to najpierw z opiekunem zastępczym/koordynatorem/wychowawcą w placówce, czy słodycze lub inne podarunki są obecnie dobrym pomysłem.

DO PRZEMYŚLENIA

Podczas spotkań z dzieckiem koncertuj się na zabawie z nim i wspólnie spędzonym czasie. Nie używaj wówczas telefonu, nie załatwiaj innych spraw. Niech to będzie czas przeznaczony w pełni dla dziecka. Może przypomnisz sobie, jakie zabawy lubiłeś w jego wieku? Może zechcesz coś z nim zbudować z klocków albo pokolorować? Bądź uważny na potrzeby dziecka. Może być tak, że dziecko będzie chciało się przytulić, ale może być też tak, że będzie trzymało się z dala od Ciebie i tylko Cię obserwowało. Do tego też ma prawo, ponieważ to dla Was obojga nowa sytuacja. Staraj się nie wypytywać dziecka o opiekunów zastępczych/wychowawców. Jeśli będzie chciało, samo Ci opowie, jak mu się mieszka u cici i wujka/ jak się czuje w placówce.

Pamiętaj, że dla dziecka najważniejszy jest dobrze spędzony z Tobą czas, a nie rzeczy, które od Ciebie dostaje.

Gdy zbliża się czas zakończenia kontaktu uprzedź dziecko, że za 10 minut skończy się spotkanie i będzie musiało wrócić do cici/wujka. Staraj się w ostatnich minutach nie być nadmiernie wylewny w okazywaniu uczuć, ale przygotuj dziecko do przejścia do opiekuna np. zacznij razem z nim sprzątać zabawki, pomóż mu założyć buty czy kurtkę. Powiedz, co Ty będziesz robiła/robił po spotkaniu. Niech dziecko ma jasność, że wracacie do innych domów, ale każde z Was jest bezpieczne.

CO MOŻESZ ZROBIĆ, BY ZMIENIĆ OBECNĄ SYTUACJĘ?

Co możesz zrobić, aby Twoja rodzina znów była razem?

Teraz to od Ciebie zależy, czy Twoje dziecko będzie mogło wrócić pod Twoją opiekę. To Ty masz największy wpływ na to, czy i kiedy to nastąpi. Nie zapominaj o tym!

Co możesz zrobić, aby dziecko powróciło do rodziny?

- pomyśl co z Twojej strony wpłynęło na umieszczenie dziecka poza rodziną, jeśli tego nie wiesz, porozmawiaj z pracownikiem socjalnym lub kuratorem,
- spróbuj zmierzyć się z problemem, który doprowadził do umieszczenia Twojego dziecka poza rodziną (np. zapisz się na terapię dla osób uzależnionych lub dla sprawców przemocy, weź udział w warsztatach umiejętności wychowawczych),
- współpracuj z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym oddelegowanym do pracy z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ośrodka pomocy społecznej w dzielnicy twojego zamieszkania. Pamiętaj, że asystent rodziny lub pracownik socjalny może być świadkiem w sprawie sądowej o powrót dziecka pod Twoją opiekę,

- współpracuj z organizacjami wspierającymi rodziców w powrocie dziecka pod ich opiekę,
- współpracuj z opiekunami zastępczymi/pracownikami placówki,
- współpracuj z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, którym na terenie m.st. Warszawy jest Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie,
- jeśli Twoje dziecko przebywa w rodzinie zastępczej zawodowej/rodzinnym domu dziecka konieczne jest, abyś nawiązał współpracę z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej WCPR. Jeśli dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej skontaktuj się z kadrą placówki,
- wywiązuaj się z zaleceń i zobowiązań nałożonych przez Sąd, które są kluczowe przy rozpatrywaniu możliwości powrotu dziecka do domu.

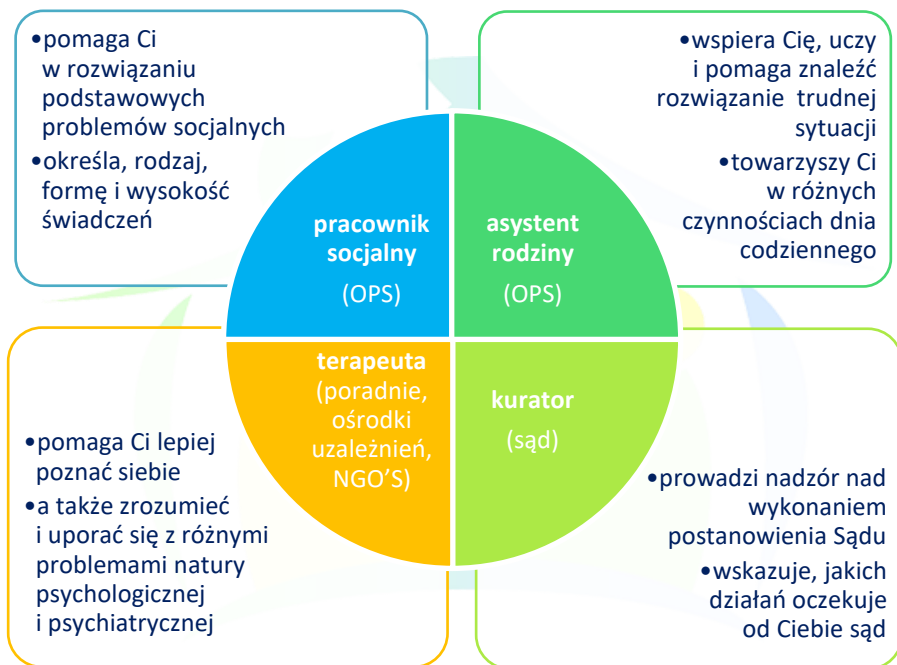
Ważne jest, abyś występując do sądu z wnioskiem o przejęcie opieki nad dzieckiem wykazał swoje zaangażowanie w pokonanie trudności, które doprowadziły do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Pamiętaj, że masz wpływ na wiele spraw, możesz dużo zmienić, jeśli chcesz umożliwić dziecku powrót pod Twoją opiekę. Masz również prawo do tego, żeby pozwolić dziecku na to, by mogło wychowywać się w innej rodzinie. Dać mu szansę na nowe, dobre życie.

Kto może Ci pomóc?

Pobyt Twojego dziecka w pieczy zastępczej jest to czas, w którym masz możliwość zmierzenia się z problemami, wyjścia z trudnych sytuacji, które doprowadziły do konieczności odseparowania dziecka od Ciebie. Nie musisz radzić sobie ze wszystkim sam. **Pamiętaj, że są osoby, które mogą Ci pomóc.**

- możesz udać się do ośrodka pomocy społecznej, w którym otrzymasz **wsparcie asystenta rodziny**. Osoba ta będzie Ci pomagała, pokazywała możliwości rozwiązania trudnej dla Ciebie sytuacji, podpowie, w jaki sposób i gdzie możesz wzmocnić swoje kompetencje i skorzystać ze wsparcia. Asystent pracuje w zadaniowym czasie pracy, co pozwala mu na dostosowanie powierzonych mu zadań do rytmu Twojego życia i Twoich potrzeb. W OPS możesz otrzymać również **pomoc finansową i/lub rzeczową** (m.in. posiłki, zasiłek celowy, zaświadczenie umożliwiające bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej, pomoc prawną),

- jeśli czujesz, że nie do końca radziłeś sobie z zachowaniem dziecka, czy własnymi emocjami masz możliwość skorzystania z miejsc, w których otrzymasz fachową poradę i pomoc. Są to m.in. fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz dziecka i rodziny, poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Możesz tam skorzystać z pomocy specjalistów w postaci terapii, warsztatów umiejętności wychowawczych, objęcia dziecka opieką pedagoga lub psychologa, poradnie zdrowia psychicznego, w których otrzymasz wsparcie psychiatry, psychologa, będziesz mógł podjąć terapię uzależnień. Poproś asystenta rodziny o wskazanie miejsc, w których możesz otrzymać wsparcie.

Pamiętaj, że podejmowane przez Ciebie decyzje mają istotny wpływ na sytuację Twoją i dziecka. **Od tego co zrobisz, zależy dalszy los Twojej rodziny.** W podejmowanych przez Ciebie działaniach możesz liczyć na wsparcie i pomoc służb powołanych do tego celu czyli asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora. W przypadku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej informuje właściwy sąd o możliwości **powrotu dziecka pod Twoją opiekę.**

CZY WIESZ, ŻE...

Od początku 2019 roku z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może skorzystać każda osoba, której nie stać na uzyskanie odpłatnej porady.

W tym celu składa pisemne oświadczenie osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Instytucje i organizacje udzielające wsparcia

- 1. Poradnia ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**
<http://www.woik.waw.pl>
ul. Belgijska 4
02-511 Warszawa
tel./fax: 22 845 12 12, kom. 667 833 400
- 2. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna TOP**
<http://www.poradnia-top.pl>
ul. Raszyńska 8/10
02-026 Warszawa
tel. 22 822 77 17
- 3. Poradnia OPTA**
<http://optaporadnia.pl>
ul. Wiśniowa 56
02-520 Warszawa
tel.: 22 826 39 16 oraz 506 399 683
- 4. Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Uniwersytet dla Rodziców”**
<http://www.sppp-udr.org>
ul. Raszyńska 8/10
02-026 Warszawa,
tel. 22 822 24 46, 22 822 71 68
- 5. Stowarzyszenie Aslan**
<http://www.aslan.org.pl>
ul. Nowolipie 17
00- 150 Warszawa
tel. 22 636 49 04, 22 636 49 12
- 6. Stowarzyszenie OPTA**
<http://www.opta.org.pl>
ul. Marszałkowska 85 lok. 34
00-683 Warszawa
tel. 22 622 52 52, 22 424 09 89, 797 924 700

7. Stowarzyszenie Syntonia - Pracownia dobrych rodziców

<http://syntonia.jimdo.com>

ul. Stępińska 3/34

00-739 Warszawa

tel. 792 765 790

8. Stowarzyszenie KARAN

<http://www.karan.pl/index>

ul. Grodzieńska 65

03.750 Warszawa

tel. 22 679 02 33

Bezpłatna infolinia 800 120 289

9. Stowarzyszenie „OD-DO”

<https://www.od-do.org>

ul. Siedmiogrodzka 5 kl. II

01-204 Warszawa

tel. 22 632 09 09

10. Poradnia Rodzinna Powiślańskiej Fundacji Społecznej

<https://www.pfs.pl/pl/co-robimy/poradnie/mokotowska>

ul. Mokotowska 55 lok. 4

00-542 Warszawa

tel. 22 622 99 09

11. Centrum Ingenium

<http://www.centrumingenium.pl>

ul. Meissnera 12

03-982 Warszawa

tel. 515 260 665

12. Specjalistyczna Przychodnia Lekarska „Psyche”

<http://przychodniapsyche.pl>

ul. Barska 22

02-315 Warszawa

tel. 22 822 64 57

-
- 13. Szpital Wolski im. dr Anny Gostyńskiej Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej**
ul. Kasprzaka 17
01-211 Warszawa, pawilon 6
tel. 500 055 667
- 14. Punkt Interwencyjny Warszawskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej**
<http://woik.waw.pl>
Pl. Dąbrowskiego 7
Warszawa-Śródmieście
tel. 22 837 55 59 oraz całodobowy telefon WOIK 22 855 44 32
- 15. Centrum Wsparcia dla Osób w stanie kryzysu psychicznego**
<https://liniawsparcia.pl>
tel. 800 70 22 22
- 16. Fundacja Nagle Sami**
<http://naglesami.org.pl>
Al. Wojska Polskiego 1A
01-524 Warszawa
tel. 800 108 108
- 17. Fundacja Wspierania Rodzin KORALE**
ul. Ludwika Narbutta 27a
02-536 Warszawa
tel. 797 580 782
- 18. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo**
<https://www.opsbemowo.waw.pl>
ul. Rozłogi 10
01-323 Warszawa
tel. 22 487 13 01
- 19. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Białołęka**
<https://www.opsbialoleka.waw.pl>
ul. Marywilska 44C
03-042 Warszawa
tel. 22 614 70 00, 22 614 70 00

20. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bielany

<http://www.opsbielany.waw.pl>

ul. Przybyszewskiego 80/82

01-824 Warszawa

tel. 22 56 89 100

21. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów

<http://opsmokotow.waw.pl>

02-545 Warszawa

ul. Fałęcka 10

tel. 22 849 44 66

22. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ochota

<https://www.opsochota.waw.pl>

ul. Przemyska 11

02-361 Warszawa

tel. 22 817 64 63

23. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Południe

<https://ops-pragapoludnie.waw.pl>

ul. Wiatraczna 11

04-366 Warszawa

tel. 22 277 33 00, 22 277 33 01

24. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ

<http://www.opspragapolnoc.waw.pl>

03-477 Warszawa

ul. K. Szymanowskiego 6/61

tel. 22 511 24 00

25. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Rembertów

<http://www.opsrembertow.waw.pl>

ul. Plutonowych 10

04 - 404 Warszawa

tel. 22 673 54 12

26. Centrum Pomocy Społecznej Dzielnicy Śródmieście

<http://www.cps.srodmiescie.warszawa.pl>

ul. Konwiktorska 3/5

00-217 Warszawa

tel. 22 77 41 02 22

27. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek

<http://ops-targowek.waw.pl>

ul. Św. Wincentego 87

03-291 Warszawa

tel. 22 277 02 50

28. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursus

<https://ops-ursus.pl>

Pl. Czerwca 1976 1

02-495 Warszawa

tel. 22 277 34 40; 277 34 63

29. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Ursynów

<https://ops-ursynow.pl>

ul. Cybisa 7

02-784 Warszawa

tel. 22 544 12 00

30. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wawer

<https://opswawer.waw.pl>

ul. Włókiennicza 54

04-974 Warszawa

tel. 22 277 36 00

31. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wesoła

<http://www.opswesola.waw.pl>

ul. 1 Praskiego Pułku 21A

05-075 Warszawa

tel. 22 773 94 40

32. Ośrodek Pomocy społecznej Dzielnicy Wilanów

<http://www.opswilanow.pl>

ul. Przyczółkowa 27A
02-968 Warszawa
tel. 22 648-22-26

33. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Włochy

<https://www.opswlochy.waw.pl>
ul. Czereśniowa 35
02-457 Warszawa
tel. 22 863 98 37, 22 863 91 75

34. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wola

<http://ops-wola.waw.pl>
ul. Gen. J. Bema 91
01-233 Warszawa
tel. 22 571 50 00

35. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Żoliborz

<https://www.ops-zoliborz.waw.pl>
ul. Dembińskiego 3
01-644 Warszawa
tel. 22 569 28 00

